

čilo, da je vse potrebno uže storjeno, da dobimo enako statistiko za Kranjsko.

Dopis vlade o nakupu privatnih žebcev pri posameznih konjerejih na deželi naroči glavni odbor tajništvu podružnicam prijaviti.

Glavni odbor naroči tajniku odgovoriti na spis g. Ogulina zastran izgojevanja ameriških trt in to v smislu posvetovanj deželne trtno-ušne komisije.

Prošnjo neke občine, da bi se ji plemenski bik prepustil za polovico cene, oddá se s priporočilom visokemu c. k. kmetijskemu ministerstvu.

Novim udom družbe imenuje glavni odbor sledeče gospode:

Dimnik Jakob, národní učitelj v Postojni.

Burger Anton, posestnika sin v Postojni.

Burger Alojzij, gostilničar v Postojni.

Kraigher Jurij, posestnika sin v Postojni.

Likar Henrik, národní učitelj v Godoviču.

Rudolf Janez, posestnik v Godoviču.

Ruski lan

je došel; kdor si ga je naročil, naj pride hitro po-nj v pisarno c. k. kmetijske družbe. — Cena mu je letos 16 gold. 27 kr. za hektoliter ali pa 5 gld. za stari mernik.

Govor poslanca dr. Poklukarja

o peticiji kranjskega obrtnega društva gledé obrtnega delovanja v prisilni delalnici.

v kranjskem deželnem zboru.

Slavni zbor! Gospodarskemu odseku izročila se je v poročanje prošnja kranjskega obrtnega društva, katera zadeva urejenje obrtnega dela v prisilni delalnici in v kateri se stavi prošnja:

„Visoki deželni zbor kranjski blagovoli naj zaradi nujnosti sprejem obrtnega dela v deželni prisilni delalnici takoj omejiti, posebno pa naj se odpravi način izdelovanja za upravne stroške.

Prej ko mogoče skliče naj se pa enketa, h kateri naj se povabijo tukajšnji rokodelci in zemljišni posestniki v posvetovanje, s čim bode pečati prisiljence, da ne bodo vsi zli nasledki tacihi zavodov ostajali edino le na ramenah poštenih rokodelcev.

Usojamo se pa uže sedaj izreči svoje mnenje, da bi bilo intenzivno pečanje prisiljencev s poljedelstvom mnogo bolj v občno korist gotovo pa toliko, kakor je pečanje z rokodelstvom v občno škodo.“

Ker se v obče ne dá tajiti, da je vprašanje, s čim se pečajo prisiljenci, kakošno delo se daje prisiljencem in drugim kaznilcem, gotovo velike važnosti za one obrtniške kroge, ki si imajo svoj živež služiti z delom, z rokami, zato je tudi gospodarski odsek, kolikor bilo je v tem kratkem času in poleg drugih nujnih posel mogoče, se prav obširno pečal s to prošnjo, kajti ne dá se tajiti, da je ta konkurenca v škodo tukajšnjim rokodelcem in da je želeli, da bi se prisiljenci pečali, ako je mogoče to v obče, sploh z delom, katero bi malo škode prizadevalo tukajšnjim obrtnikom. V ta namen je bil gospodarski odsek namenjen poleg tega, da izvé od upravištva prisilne delalnice razmere, s čim se pečajo prisiljenci in kako je delovanje posebno one vrste rokodelcev, katero je po vloženi prošnji na

škodo tukajšnjih rokodelcev. Poleg tega je hotel te razmere poizvedeti tudi iz krogov tukajšnjih rokodelcev, toda čas mu ni dopustil, da bi bil rešil tudi drugo polovico svojega dela in tako je prošnja danes le deloma na drobno pojasnena, namreč samo od strani upravištva prisilne delalnice.

Upravištvo prisilne delalnice poslalo je neko oceno oziroma popis razmer v prisilni delalnici, iz katere bom podal kratek posnetek zato, ker je precej zanimiv, ker si prizadeva dokazati tudi nasprotno stran, namreč ono, koliko tukajšnjim ljubljanskim rokodelskim oziroma trgovskim krogom koristi to, da je prisilna delalnica tukaj v bližini Ljubljane in sklicevaje se na instrukcijo svojo trdi vodstvo, da bi ne bilo mogoče ravnati drugače.

Dalje popisuje poročilo, s kakošnim delom se pečajo prisiljenci in koliko z delom one vrste obrtnikov, o katerem govori ravno prošnja tukajšnjega obrtniškega društva.

Posebno gledé tega, koliko koristi dohaja ljubljanskim in obrtnijskim krogom, navaja poročilo sledeče: da prisilna delalnica dá zaslužka onim obrtnikom, ki se pečajo s knjigotiskom, na leto okroglih 100 gold.; na dalje dobi dimnikar 90 gold., frizér 100 gold., krznar 35 gold. 90 kr., pilar 59 gold. 97 kr., dalje nožar 13 gold. 5 kr., ključar 33 gld. 54 kr., klepar 37 gld. 86 kr.

Dalje je še dolga vrsta, med katerimi je omenjati posebno onih obrtnikov, kateri priskrbujejo in dajejo živež za prisiljence.

Tu znaša svota za kruh	6291 gold. 25 kr.
za meso	3188 " 1 "
in še dalje za meso	424 " 42 "
za moko se plačuje	1722 " 15 "
za maslo, oziroma špeh	1401 " 12 "
za različno specerijsko blago	3218 " 73 "
za kramarsko blago	904 " 22 "
in še	518 " 67 "
dalje za drugo kramarsko blago še	436 " 70 "
za barvarska dela	114 " 86 "
za železnino itd.	326 " 22 "
potem še pridejo male svote po 19 in 17 gold., dalje 750 gold., steklarju	62 gold. 45 kr.
trgovcu z lesom	863 " 36 "
za usnje se plača tukajšnjim usnarjem	35 " — "
385 gold. 10 kr. in 7035 gold. 25 kr., sukarju se plača 863 gold. 49 kr., za vino, katero se tudi tukaj nakupuje, 1528 gold. 25 kr., tako, da se pokaže razun onih stvari, katere prodajajo kmetovalci ljubljanske okolice, oziroma ljubljanskega okraja in katere znašajo 1000 gld., skupni znesek za različne rokodelce in trgovce v Ljubljani 31.143 gold. 42 kr.	

To je prvi ugovor upravištva prisilne delalnice, da, ako morebiti nekaterim vrstam obrtnikov ljubljanskih prizadeva nekoliko škode, je pa dolga vrsta drugih obrtnikov, katerim dá izdatnega zaslužka.

Kar se tiče opravi prisiljencev naših, kaže dotični razkaz upravištva, da se peča s tkanjem 21 prisiljencev, za Češkota izdeluje škarnicelne 33 prisiljencev, za Czapa škatelce za užigalnice 30, s poljskim delom 40, slamo plete jih 20, držaje za dežnike izdeluje 8 ljudi in s čevljarstvom se peča 32 ljudi, od katerih pa 3 samo popravljajo čevlje za domače potrebe, od ostalih pa je samo 14 takih, ki so res za delo, vsi drugi pa samo deloma pomagajo in niso popolnem izučeni čevljarji. S krojaštvom se peča 26 prisiljencev, med temi ima delo za domače potrebe 5 in le 14 je takih, kateri so popolnem izučeni, katerim se kako delo v roke sme dati. Z mizarstvom se peča 7 prisiljencev, izmed katerih sta 2 taka, da hišne naprave delata in stavbinska mizarstva dela. Nadalje se ih peča 23 s tem, da ple-